

По-друге, необхідно закріпити в цивільному законодавстві положення про те, що при посвідченні секретного заповіту, окрім нотаріуса та спадкодавця, обов'язковою повинна бути участь двох свідків. Таке нововведення допоможе уникнути великої кількості заперечень родини спадкодавця щодо фальсифікації даного заповіту.

По-третє, необхідно передбачити можливість складання секретного заповіту не лише у письмовій формі, а й дозволити укладати його в усній формі у виключних випадках, наприклад під час воєнного чи надзвичайного стану, а також при стані війни.

Отже, метою секретного заповіту є забезпечення максимальної таємниці останньої волі заповідача. Викладені вище пропозиції направлені на ліквідацію прогалин в чинному законодавстві, а також на наближення розвитку даного інституту до міжнародних стандартів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Підпригора О.А. Заповіт як підстава спадкування. Вісник Запорізького державного університету. 2003. №1. С. 1-5.
3. Скрипник О.В. Форма заповіту за законодавством України та держав Західної Європи: порівняльний аналіз. Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. Керівн. авт. кол. С.В. Ківалов; відп. за вип. Л.І. Кормич. Одеса, 2009. №. 36. С. 172 – 180.
4. Криштопа О. Заповіти, процедура їх складання, нотаріального посвідчення і реєстрації: Україна та Іспанія. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. № 87. С. 114-117.

Гладун Ліліанна Леонідівна,

*студентка 4-го курсу факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Адаховська Н.С.*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Прийняття спадщини – офіційна можливість набути прав та обов'язків спадкодавця. Однак існують певні труднощі при фактичному виконанні статей Цивільного кодексу, особливо коли спадкоємець є неповнолітнім. Це викликало особливу цікавість науковців та практиків до цього питання.

Ті чи інші аспекти спадкування є предметом наукової уваги дослідників, зокрема, Ю.І. Заїки, В.М. Марченко, П.С. Никитка, які висвітлювали основні проблеми спадкування.

Як пояснює Ю. О. Заїка, право на прийняття спадщини є суб'єктивним цивільним правом, зміст якого полягає в тому, що спадкоємцю надається альтернатива: прийняти спадщину або відмовитися від неї. Право на спадкування, як і кожне суб'єктивне право, надає управненій особі певні можливості [5].

З огляду на це на сьогодні прийняття спадщини неповнолітніми є актуальним.

Зокрема, доцільно відзначити проблему щодо самої можливості неповнолітніх розпоряджатися своїм заробітком, стипендією та іншими доходами, то це зазначено у ст. 32 ЦК України.

Відповідно до законодавства, ці особи не можуть заповідати майно, оскільки вони мають право самостійно використовувати отримуваний ними заробіток «із метою споживання», а заповіт не має такого наміру. Тобто, малолітні та неповнолітні особи не мають повної цивільної дієздатності щодо складання заповіту, адже у разі складання заповіту особою, яка не має повної цивільної дієздатності та вчинення заповіту через представника, призводить до нікчемності заповіту.

Як ми бачимо така можливість надається неповнолітнім Законом, оскільки вони вже є доволі свідомими особистостями і вже не потребують такого контролю за своїми діями батьками, усиновлювачами, чи піклувальником як малолітні, для прикладу.

Але, все ж таки, неповнолітні ще не є дорослими особистостями і не можуть в повній мірі правильно та розумно розпоряджатися всіма коштами, які в них можуть з'явитися у випадку смерті.

Тому, розумно, що суд за наявності певних підстав може обмежити право неповнолітньої особи самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією чи іншими доходами або позбавити її цього права.

На мою думку, правильно та справедливо надати можливість неповнолітнім розпоряджатися власне заробленими коштами, оскільки вони їх отримали у результаті своєї праці.

Але, якщо ми уявимо ситуацію, що це, наприклад, кошти, які перейшли до неповнолітнього у спадок, то тут, як я вважаю, було б доречним ввести положення щодо видачі даних коштів таким особам по досягненню ними повноліття, або хоча б, щоб був певний засіб захисту великої суми коштів від необдуманих витівок та можливих безцільових витрат такими особами великої суми коштів.

Згідно зі статтею 1 Конвенції ООН про права дитини, дитиною є кожна людська істота до досягнення нею 18-річного віку, якщо за законом, що застосовується до даної особи, вона не досягне повноліття раніше [1].

Так, статтею 6 Сімейного кодексу України та статтею 31-32 Цивільного Кодексу України, встановлено, що правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття, малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років, неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Захист прав і законних інтересів дитини відповідно до сімейного та цивільного законодавства покладається, перш за все, на сім'ю, органи опіки та піклування, прокуратуру, суд [2, 3].

Відповідно до підпункту 3.5 пункту 3 Глави 1 Розділ II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: звертаючись до нотаріуса необхідно пам'ятати, що правочини від імені неповнолітніх можуть бути посвідчені лише за умови, якщо вони вчинені за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальника та з дозволу органу опіки та піклування [4].

Законодавець визначає неповнолітніх, малолітніх дітей, а також недієздатних та обмежено дієздатних осіб такими, що автоматично прийняли спадщину незалежно від місця їх проживання і від того чи подавали вони заяву про прийняття спадщини у встановлений законом шестимісячний термін, за винятком відмови їх представників від прийняття ними спадщини. Неповнолітня дитина, яка досягла 14-річного віку, має право подати таку заяву без згоди батьків або піклувальника [3].

Однак, якщо батьків, дітей, дорослих дітей та інших осіб суд позбавляє батьківських прав, і ці права не відновлюються на початку спадкування, батьки не мають права успадкувати спадщину після смерті своїх дітей. Щодо мови, яку підтримує спадкодавець.

Слід зазначити, що ці справи повинен визначати суд.

У деяких випадках людина навіть не має права вибору і стає заручником неповного законодавства. Неповнолітні у віці від 14 до 18 років можуть відмовитись прийняти спадщину за згодою своїх батьків (усиновлювачів), опікуна, піклувальника та піклувальника.

Опікун батька (усиновлювача) може відмовитись прийняти спадщину неповнолітньої або недієздатної особи без отримання опіки.

Як відомо, у нас є популістські традиції та звичаї, які вважаються соціальним захистом права власності дітей, тобто майже неможливо отримати згоду органу опіки та піклування на відмову від спадкових прав неповнолітніх

Ось такими проблемами може обернутися «захист» майнових прав неповнолітніх громадян. На мій погляд, законодавство у цій галузі вимагає постійного вдосконалення.

Отже, на основі вищевказаного нині українському законодавству необхідно врегулювати найбільш проблемні питання. Цивільний кодекс України, на жаль, визначає лише загальні положення прийняття спадщини, а щодо окремих суб'єктів, неповнолітніх, у практичній реалізації виходять із обсягу цивільної дієздатності, що є вкрай недостатньо ефективним у прийнятті конкретних рішень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конвенція ООН про права дитини від 20 .11. 1989 р. № 995_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
2. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>
4. Про затвердження порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>
5. Заїка Ю.О. Спадкове право в Україні: Становлення і розвиток. Монографія. Вид. 2, К.: КНТ, 2007. 24 с.

Голюк Надія Григорівна,

*Студентка 4-го курсу факультету прокуратури слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Адаховська Н. С.*

НЕДОСТОВІРНА ІНФОРМАЦІЯ, ЯК ПІДСТАВА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Після того, як кримінальна відповідальність за наклеп зникла в Україні в 2001 році, справи про розповсюдження неправдивої інформації (реальні чи очевидні) фактично розглядаються лише в порядку цивільного судочинства. Інститут цивільно-правової відповідальності за інформаційні правопорушення пояснюється складним характером інформаційного права, деякі з яких містяться в цивільному праві проте не чітко регламентовано.

Так у більшості праць сучасних дослідників їх результати щодо цивільно-правової відповідальності в інформаційному вимірі цивільно-правових досліджень, серед яких О.О. Тихомиров, Б. М. Гоголь, А. І. Марущак,